

Carunan toimitusjohtajan katsaus

Ilman sähköä ei ole talouskasvua — tehopiikit haastoivat sähköverkkoa

Talouskasvu, huoltovarmuus ja paikkakuntien elinvoima nojaavat yhä enemmän vahvasti sähköön. Olemme yhteiskuntana siirtyneet fossiilisesta polttamisesta uusiutuvien energialähteiden käyttöön, ja asiakkaiden tavat käyttää ja tuottaa sähköä ovat merkittävästi muuttuneet. Muutos on ollut nopeampi kuin ennakoimme, ja sähköverkoilta vaaditaan tehoa huomattavasti enemmän kuin aiemmin.

Espoossa jakeluverkkomme kapasiteetti on tarkoitus tuplata 500 megawatista 1 000 megawattiin 2030-luvun alkuun mennessä. Energijärjestelmän investointimme Espoossa tukevat lämmityksen ja liikenteen sähköistymistä, varmistavat toimitusvarman sähkönjakelun asiakkaillemme ja lisäävät kapasiteettia tilanteessa, jossa sähkön kulutus kasvaa voimakkaasti.

Sähköverkon oikea-aikainen kehitys ja verkon kapasiteetin vahvistaminen investoinnein on edellytys, jotta pystymme vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin. Uutta sähkön kulutusta ja tuotantoa pitää voida enenevässä määrin ja mahdollisimman nopeasti liittää verkkoon. Tämä ei kuitenkaan synny hetkessä. Sähköverkkoinvestoinnit ja yhtiöiden kyky investoida tulevaan pitää turvata lainsäädännöllä.

Kantaverkkoyhtiö Fingrid otti ensimmäistä kertaa käyttöön vuoden 2025 aikana aluerajoituksia, jotka koskevat sähkön tuotantoa, varastointia ja kulutusta. Rajoitukset otettiin käyttöön, koska sähkön kysyntä kasvoi tietyillä alueilla ennakoitua nopeammin ja kantaverkon siirtokapasiteetti ei riittänyt uusien suurten liityntöjen toteuttamiseen. Vaikka rajoitukset tuovat haasteita uusien teollisten hankkeiden, sähkövarastojen, datakeskusten sekä suurten sähköisen liikenteen ja lämmitysratkaisujen toteuttamiselle, korostavat ne samalla koko sähköjärjestelmän yhteistä tarvetta tiiviille yhteistyölle. Vaikutukset ulottuvat koko alaan kantaverkosta alueellisiin jakeluverkkoihin.

Joulukuun lopussa Suomea ravisteli Hannes-myrsky, joka oli vaikutuksiltaan voimakkain yli kymmenen vuoteen. Koska verkkoa on kehitetty merkittävästi viime vuosien aikana, pitkien keskeytysten osuus pysyi alhaisena siitäkin huolimatta, että sähkökatkon koki noin 80 000 Carunan asiakasta. Sähkökatkoja kokeneiden asiakkaiden määrä olisi ollut kolminkertainen ja palautumisaika myrskystä paljon pidempi ilman aiemmin tehtyjä investointejamme.

Korjaustyöt onnistuivat laajan ja osaavan kumppaniverkoston kanssa. Kiitämme kaikkia asentajia, metsureita ja yhteistyökumppaneita, jotka työskentelivät haastavissa olosuhteissa varmistaakseen, että sähköt saatiin palautettua asiakkaille turvallisesti.

Sähköverkon toimintakyky ääriolosuhteissa on keskeinen osa huoltovarmuutta, ja sen varmistaminen edellyttää sekä kasvavien kapasiteettipaineiden hallintaa että jatkuvaa panostusta verkon operatiiviseen toimintavarmuuteen ja häiriötilanteisiin varautumiseen.

Seuraavien vuosien aikana vaihdamme jokaisen asiakkaamme kiinteistöön uuden sähkömittarin. Hanke on jo hyvässä vauhdissa, ja ensimmäiset asennukset käynnistyvät loppuvuodesta 2026. Uudet mittarit mahdollistavat reaaliaikaisen kulutusseurannan ja kotiautomaation liittämisen. Uudet mittarit parantavat häiriönhallintaa ja tiedon läpinäkyvyyttä, mikä tukee säätelyn tavoitteita. Lisäksi uudet mittarit parantavat sähköverkon turvallisuutta ja nopeuttavat vikojen korjausta, sillä tiedot sähkökatkoista ja mahdollisista vaaratilanteista välittyvät automaattisesti. Mittarit täyttävät korkeimmat tietoturvastandardit ja hyödyntävät uusinta teknologiaa.

Vuoden aikana solmimme merkittäviä liittymissopimuksia. Kuusamossa toimitamme suurjänniteliittymän Advenin 15 MW:n sähkökattilaan, joka mahdollistaa kaukolämmön sähköistämisen ja tukee kaupungin hiilineutraalivaroitteita. Hyvinkäällä otettiin käyttöön Hyvinkään Lämpövoiman 20 MW:n

sähkökattila, jota varten toimitimme uuden suurjänniteliittymän. Kattila tuottaa puhdasta kaukolämpöä suoraan verkkoon ja lämmön kausivarastoon etenkin silloin, kun sähkö on edullista. Sähkökattila korvaa fossiilisia polttoaineita ja vahvistaa huoltovarmuutta.

Sähköverkkoomme tuotettiin noin 4,4 TWh uusiutuvaa sähköä, ja vuoden lopussa uusiutuvan energian tuotantokapasiteetti oli 1 924 MW. Asiakkaistamme lähes 34 000 pientuottajaa tuottaa jo aurinkosähköä. Eniten aurinkosähkön pientuottajia alle yhden megawatin aurinkosähköjärjestelmissä on Espoossa. Uusi ilmiö on, että aurinkopaneelien yhteyteen hankitaan yhä useammin myös sähkövarasto, joka parantaa omavaraisuutta ja tehostaa tuotannon käyttöä.

Markkinaoikeuden päätös, joka koski jakeluverkonhaltijoiden tekemää valitusta liittyen yllättäviin ja merkittäviin muutoksiin sääntelykausille 2024–2031, julkaistiin marraskuussa. Päätöksessä ei otettu riittävästi huomioon jakeluverkonhaltijoiden esittämää näyttöä, eikä markkinaoikeus arvioinut muutosten laaja-alaisia ja pitkäaikaisia vaikutuksia sääntelymenetelmään tai Energiaviraston roolia niiden toimeenpanossa riittävällä tai asianmukaisella tavalla. Aiemmista alkuperäisistä valituksista johtuen jakeluverkonhaltijat päättivät jatkaa prosessia korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kapasiteetiltaan vahvat verkot ovat talouden ja kansallisen turvallisuuden perusta, ja hankkeet kestävät vuosia. Ennustettava ja vakaa sääntely on välttämätöntä, koska ala on pääomavaltainen ja investointipäätökset tehdään pitkällä aikajänteellä.

Tarvitsemme Suomessa jakeluverkkoinvestointeja noin 1,2 miljardia euroa vuosittain seuraavan kymmenen vuoden ajan. Ennakoimalla kehitystarpeet ajoissa varmistamme, että sähköverkko ei muodostu pullonkaulaksi sähköistymisen pohjalle rakentuville yritysten ja yhteiskunnan investoinneille.

On tärkeää muuttaa nykyistä sääntelyä ja päivittää sähkömarkkina- ja valvontalaki vastaamaan muuta lainsäädäntöä ja poliittista tahtotilaa ilmasto- ja energiatavoitteiden toteutumisessa, jotta tarvittavat sähköverkkoinvestoinnit ovat mahdollisia, ja ne pystytään toteuttamaan ajoissa. Haluamme edistää aktiivisesti pitkäjänteiset investoinnit mahdollistavaa sääntelyä käymällä johdonmukaista ja rakentavaa vuoropuhelua sidosryhmiemme kanssa.

Kiitos kaikille asiakkaillemme, carunalaisille ja muille sidosryhmille. Olen ylpeä siitä työstä, mitä saan tehdä teidän kaikkien kanssa suomalaisen sähkönjakelun hyväksi joka päivä.

Jyrki Tammivuori
Carunan toimitusjohtaja